

Abstrakt:

Cílem této diplomové práce je pokusit se shrnout, jaké možnosti komunikace mají děti s těžkou formou dětské mozkové obrny, popsat je a popřípadě osvětlit, čím konkrétně jsou tyto možnosti limitovány. Pokouší se také odpovědět na otázku, jak se komunikace těchto jedinců liší od způsobů vyjadřování intaktních osob. Těžiště práce spočívá v teoretickém výkladu, který se zabývá mimo jiné procesem komunikace a její verbální i neverbální složkou, diagnostickou charakteristikou dětské mozkové obrny a narušenou komunikační schopností při symptomatických poruchách řeči, které se pojí s tímto postižením. Popisuje, jak se na způsobu a možnostech komunikace odráží zejména postižení hybnosti a mentální retardace. Zvláštní pozornost je věnována metodám alternativní a augmentativní komunikace, které mohou být využívány jako terapie při stimulaci rozvoje komunikačních i řečových dovedností a často pro osoby s tímto postižením představují jeden z mála možných způsobů, jak vůbec komunikovat. Teoretickou část doprovází videonahrávky zachycující komunikaci čtyř dívek s dětskou mozkovou obrnou. Vzhledem k tomu, že projevy této diagnózy mohou být velmi různé, liší se i možnosti a způsoby komunikace jedinců s tímto postižením – ačkoli i zde můžeme najít určité obecné tendence, jako například zvýšený podíl její neverbální složky. Vyjadřování pomocí ní ovšem značně omezuje motorický handicap, proto znakovou podstatu získávají i některá specifická gesta, pohyby očí nebo mimika.